

Programa

Congrés Imaginar el Mediterrani

22 - 23 setembre IVAM

PRESENTACIÓ

Deien els artistes libanesos Joana Hadjithomas & Khalil Joreige, en una de les seues obres més inquietants, que «Beyrouth n'existe pas». I ho deien perquè entenien que la capital libanesa no posseeix una identitat acotada i essencialista, sinó que mai acaba d'estar definida; viu, més aviat, en un procés de reconstrucció permanent producte dels milers de confluències i resistències que concorren, diàriament, en una gran metròpoli. Però si açò és així per a Beirut, podem parlar d'una construcció identitària col·lectiva per al conjunt de països i cultures que aboquen a la mar Mediterrània? En què consistiria eixa vaga i difuminada concepció de la mediterraneïtat? De quina manera poden compartir identitats, pobles que viuen la seua existència quotidiana d'una manera tan radicalment diferent? Què poden tenir en comú persones per a les quals el Mediterrani és una frontera abissal amb aquells que l'usen com a espai de goig i gaudi?

Són preguntes difícils de respondre doncs, vivim situacions complexes i temps convulsos on les identitats no poden ser més que problematitzades i posades en qüestió. Tanmateix, quan parlem de Mediterrani sí que som capaços de trobar en un cert imaginari col·lectiu compartit aspectes, climes, relacions, paisatges, olors, formes de vida, organitzacions espacials... que ens acosten a pobles del Nord i del Sud d'eixa mar en la qual totes ens reflectim. Tal vegada podríem parlar d'un cert sentiment de pertinença, d'una identitat d'«urgència» (si es vol) que, a pesar que en les últimes dècades el Mediterrani s'ha convertit en frontera, límit i fossa comuna per a milers d'habitants dels països del Sud, encara reconeixem i estem a temps de reprendre.

Encara que els moments actuals siguen el temps de les esperances truncades, no per açò hem de deixar de preguntar-nos sobre la nostra relació amb el Mediterrani i amb els pobles que l'envolten. Per aquesta raó, el Congrés Imaginar el Mediterrani, que organitza l'IVAM, sorgeix amb l'objectiu fonamental (avui més que mai) de conèixer, construir i desenvolupar noves narratives que ens permeten intervenir en un context sociocultural divers i contradictori. Estic segur que podem imaginar noves relacions i noves vinculacions per a un pròxim futur sense oblidar les experiències històriques més recents. Per açò, aquest congrés és una aposta per construir un esdevenir històric del qual no volem ser mers comentaristes, sinó també formar-ne part.

José Miguel G. Cortés
Director de l'IVAM

PROGRAMA

DIVENDRES 22 DE SETEMBRE

10.00 h.- Presentació del Congrés a càrrec de Vicent Marzà, Conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i José Miguel G. Cortés, Director de l'IVAM.

10.30 h.- Conferència «Floating Representations» de **Marie Muracciole**, Directora del Beirut Art Center, professora de Teoria de la Imatge, comissaria i crítica.

Floating Representations

Les representacions que han dominat les ribes del Mediterrani en el passat recent es nodreixen d'ideologies racials, territorials i violentes. Els mites de separació i de circulació entre Europa, Àfrica i Orient estan esgotant-se davant una situació, la complexitat de la qual, ha augmentat. Hem de considerar el Mediterrani com una illa al voltant de la qual podrien navegar persones, cultures, idees basades en la mescla, i on les jerarquies polítiques estan flotant en la superfície.

DESCANS

12.00 h.- Presentació *Quaderns de la Mediterrània. El Mediterrani entre el mite i el conflicte*

12.30 – 14.00h.- Comunicacions

Mesa 1 (Saló d'actes):

- **Lola Bañón:** «Representació mediàtica, cultural i política de la contemporaneïtat: visibilitat, wahabisme i exili interior en l'imaginari col·lectiu del mediterrani»
- **Mª Àngels Roque:** «Observacions i Percepcions mediterrànies»
- **Josep Suñer:** «Cremar el Mediterrani. Anarquisme i Sàtira el pensament del Migdia»
- **Rocío Villalonga:** «In limbo there is control»

Mesa 2 (IVAMlab):

- **José Luis Albelda, Chiara Sgaramella i Nuria Sánchez:** «Mediterrani(s) en transició a la sostenibilitat. Carrícola, un cas d'estudi»
- **Elena Azzedin:** «Miratge i distopia: projectes artístics al voltant del context sociopolític del Mediterrani. Artistes en residència d'AADK Spain»
- **Mayte Ibáñez:** «La Fundació ACM com espai de diversitat cultural»
- **Antonino Margagliotta:** «Cases que miren al Mediterrani per aprendre a habitar i ensenyar a projectar»

DINAR

16.00 – 17.30 h.- Comunicacions

Mesa 3 (Saló d'Actes):

- **Domingo Pujante:** «Sexualitats i identitats diaspòriques en la creació franco-magrebí»
- **Adela Cortijo:** «La imatge del nou harem en el cinema contemporani de les directores marroquines: Narjiss Nejjar i Laïla Marrakchi i les tunisianes: Moufida Tlatli i Raja Amari»
- **Ana Monleón:** «Nadia El Fani: Compromís i creació»
- **Inmaculada Tamarit:** «Mirades sobre la sexualitat femenina en el context mediterrani a través del cinema marroquí»

Mesa 4 (IVAMlab):

- **Francisco Ayuso i Anna Colomer:** «Frontera, cos i identitat: el concepte d'“intrús” en els films *La Blessure* (Nicolas Klotz, 2004) i *L'intrus* (Claire Denis, 2004)»
- **Andrea Gimeno i Lluís Juan:** «L'Exciutat com imaginari col·lectiu»
- **Javier Moreno i Daniel Tejero:** «Arcaïsmes i mediterraneïtat en la representació fotogràfica del xic adolescent nu a finals del segle XIX i principis del segle XX al Sud d'Itàlia»
- **Mª Angeles Pérez-Martín:** «Paisatges de formigó, perifèria i memòria»

17:45 h.- Conferència «Entre le rêve et la réalité: la Méditerranée» de **Nadira Laggoune-Aklouche**, Directora del MAMA, crítica d'art, comissaria i professora d'Història de la Imatge.

Entre le rêve et la réalité : la Méditerranée

La imatge de l'espai mediterrani sobre el qual es recolzen les esperances de pobles que l'habiten està desestabilitzada avui dia pels conflictes i les tensions que el travessen. Convertit en un cementiri per als migrants, camp de batalla i de conflictes interminables, comprendre'l com aquest cresol de civilitzacions i intercanvis idealitzats seria reductor i ocultaria les realitats de la història actual.

Aquesta situació el transforma en una matriu que fecunda la inspiració dels artistes. Per tots dos costats del Mediterrani, les produccions artístiques es troben en les mateixes qüestions: Quin és el relat de la civilització que es construeix per al futur? Quins són els suports per a l'intercanvi cultural del futur?

19:00 h.- Conferència «Walter Benjamin à Ibiza: l'art contemporain et la pensée archipélique» de **Nicolas Bourriaud**, Director de l' Espace D'Art Contemporain La Panacée de Montpellier, comissari, crític i teòric de l'art.

Walter Benjamin à Ibiza: l'art contemporain et la pensée archipélique

L'espai mediterrani, des de l'Odissea d'Homer, ha sigut identificat per la seua diversitat territorial. Tot açò es fa ressò del què s'està convertint en l'arxipèlag de la cultura global: una nova concepció del temps, una heterocronologia. Amb Walter Benjamin com a guia, i especialment les seues estades a Eivissa, aquesta conferència explora les noves dimensions del temps tal com es desenvolupa en l'art d'avui.

20:30 h.- Lectura teatralitzada de textos de **Jean Genet** a càrrec de l'actor **Ximo Solano** en l'exposició «En Rebel·lia. Narracions femenines en el món àrab»

DISSABTE 23 DE SETEMBRE

10:15h. – 11:45h.- Comunicacions

Mesa 5 (Saló d'Actes):

- María Gómez:** «Cartografies d'un no-lloc. El Mediterrani com a espai de trànsit»
- Elsa Gomis:** «A Renewed anthropology of images. Representing exile around the Mediterranean sea since 2000»
- Álvaro Pons:** «Orient Mitjà des del còmic: de la reconstrucció de la memòria als ponts entre civilitzacions»
- Luis Vives:** «Davant el naufragi dels altres»

Mesa 6 (IVAMlab):

- Maite Aldaz:** «Reimaginar el Mediterrani: Rogelio López Cuenca, Hito Steyer, María Ruido»
- Johanna Caplliure:** «This isn't my story, I don't know how it got in there. Bilocació i història en l'obra de Basma Alsharif»
- Lourdes Santamaría:** «Banksy Hotel: Odisea Horror Story»
- David Segarra:** «De València a Gaza. Arrels dissidents en el Mediterrani»

11:45 h. – Conferència «Patterns of revolt» de **Begüm Özdem Fırat**, Professora de sociologia en la Universitat Mimar Sinan Fine Arts i teòrica de la imatge.

Patterns of revolt

La fotografia d'un manifestant brutalment colpejat per les forces de seguretat en la plaça Tahrir en 2011 es va convertir en una imatge emblemàtica. En 2013, durant les protestes de Gezi, la foto d'una dona que portava un vestit roig que es negava a retrocedir prompte es va convertir en el símbol de la resistència. «Peces de vestir i un paquet de colors han arribat a simbolitzar la recent onada de protesta, revolució i guerra que ha posat potes enlaire Orient. Sense una

llengua comuna, l'esfera pública global haurà de dependre en gran manera de les imatges», escriu Susan Buck-Morss. Llavors, com parlem d'aquestes imatges? Què veu l'Oest del Mediterrani en aquestes imatges? O, tal vegada, tenim un llenguatge comú?

13:00 h. – Conferència «Notes sobre l'espai comú en el Mediterrani (de l'àgora a la plaça)» de **Pedro Azara**, Arquitecte, comissari i professor d'estètica a l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona.

Notes sobre l'espai comú en el Mediterrani (de l'àgora a la plaça)

Una plaça pública és un espai obert. Mentre que públic, no pertany a ningú en particular, ni a cap col·lectiu, sinó a la col·lectivitat. La gran aportació a la convivència que l'àgora va introduir en la vida urbana és precisament la definició d'un espai al qual ningú, ciutadans i representants, podien tirar-li el guant.

L'adjectiu privat, aplicat a l'espai, ho qualifica de tal manera que l'espai es converteix en un lloc en el qual solament tenen cabuda els qui ho posseeixen. D'aquesta manera, l'espai privat apareix com una propietat. L'espai privat «representa» a qui o els qui ho posseeixen. El privat no era una mostra de riquesa i poder, sinó de pobresa i de por. Seria la incapacitat d'obrir-se, de mirar als altres, de mirar-se en ells.

ASSISTÈNCIA I INSCRIPCIONS

Per a assistir al congrés com a públic les inscripcions hauran de formalitzar-se mitjançant el correu: actividades@ivam.es

Assistents al congrés: 30 euros

Estudiants (prèvia acreditació): 15 euros

Amics de l'IVAM: gratuït

Comunicacions acceptades: gratuït

L'IVAM expedirà certificats d'assistència i/o comunicació als participants del congrés que hagen assistit a un 80% de les sessions.

Les conferències impartides en anglés i francés es realitzaran amb traducció simultània.

Imatge de portada: Yto Barrada - Le detroit The Strait Project Tunnel (Tanger 2002 Le Detroit) n°4/5.
Colección IVAM

GENERALITAT
VALENCIANA

TOTS
A UNA
veu

IVAM

Colaboran:

IEMed.
Instituto Europeo del Mediterráneo

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

UNIVERSIDAD
POLITECNICA
DE VALÈNCIA

UNIVERSITAT
Miguel Hernández

**INSTITUT
FRANÇÀIS**
VALENCIA

Participa:

FACM
FACM
MCAF